

Centar za zastupanje
građanskih interesa

SAOPŠTENJE ZA MEDIJE

NAGLI RAST ZADUŽENJA DRŽAVE I JAVNOG SEKTORA KOD KOMERCIJALNIH BANAKA

Nagli porast zaduživanja od 2008 - Velike razlike u evidenciji i izvještavanju o zaduženosti - Procedure uzimanja kredita kod komercijalnih banaka nisu propisane

U vrijeme kad su predmet interesovanja medija i javnosti pregovori o dodatnim zaduživanjima vlasti Bosne i Hercegovine kod Međunarodnog monetarnog fonda, trend naglog porasta zaduživanja kod komercijalnih banaka prolazi potpuno nezapaženo. Naime, prema podacima Centralne banke, zaduženost javnog sektora kod komercijalnih banaka u maju 2012. godine je dosegla iznos od milijardu i po KM. Od ovog iznosa, 887 miliona KM je dužna Federacija BiH, a 613 miliona KM se odnosi na Republiku Srpsku.

Primjetan je nagli porast zaduženosti, posebno u posljednje 4 godine, kada se zaduženje javnog sektora kod komercijalnih banaka gotovo udvostručilo sa približno 750 miliona KM u 2008., na sadašnjih milijardu i po KM.

Gledajući strukturu kredita, značajne su razlike između Federacije BiH i Republike Srpske, pa je tako dug opće vlade u Federaciji BiH 179 miliona KM, dog je dug opće vlade u Republici Srpskoj 511 miliona KM. S druge strane, dug javnih preduzeća u Federaciji BiH iznosi vrtoglavih 708 miliona KM, dok je dug javnih preduzeća u Republici Srpskoj 102 miliona KM.

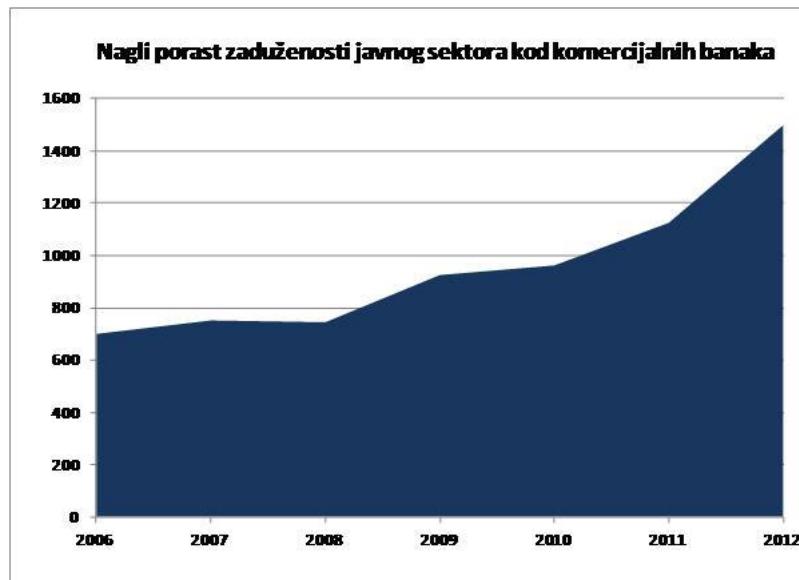
Također, potrebno je istaći da postoje velika odstupanja u podacima o ukupnom iznosu i strukturi zaduženja javnog sektora kod Agencija za bankarstvo Federacije BiH, Agencije za bankarstvo Republike Srpske i Ministarstva finansija i rezora BiH, gdje su pomenuti iznosi značajno manji nego što to pokazuju izvještaji Centralne banke BiH.

Zaduživanje kod komercijalnih banaka ni u kom slučaju nije u interesu građana i njihove djece koja će još desetljećima otplaćivati dugove. S obzirom da se komercijalne banke i same zadužuju, njihove kamatne stope su za kranje dužnike puno nepovoljnije nego što su to kamatne stope npr. za obveznice na međunarodnom tržištu ili kamatne stope za zaduživanje kod razvojnih banaka.

Nepostojanje procedura za transparentne pregovore i primjer susjedne Hrvatske iz kojeg je jasno da veliki dio koruptivnih radnji proizlazi iz pogodovanja državnih funkcionera komercijalnim bankama, upozorava nas da je potrebno obratiti posebnu pažnju na zaduživanje kod komercijalnih banaka od strane općina, kantona, entiteta i države kao i javnih preduzeća. Pozivamo da se ta vrsta zaduživanja smanji na najmanju mogucu mjeru s obzirom da ona ugrožava buduću solventnost i konkurentnost Bosne i Hercegovine te da se sve procedure odabira najpovoljnije banke strogo reguliraju i učine transparentnim.

Centar za zastupanje
građanskih interesa

CPI je nevladina, neprofitna organizacija koja prikupljanjem, analizom i objavljivanjem podataka od interesa za građane, te njihovom promocijom, aktivno podržava izgradnju civilnog društva. Fondacija CPI nastoji omogućiti da javni i verificirani podaci važni za građane BiH budu lako dostupni u kontekstu i na način kojeg može razumjeti građanin koji se profesionalno ne bavi javnom administracijom i javnim finansijama.